

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. H.**, bývajúceho v R., proti žalovaným **1/ Komisii pre privatizáciu národného majetku pre okres Bratislava-mesto a Bratislava-vidiek**, naposledy so sídlom v Bratislave, Primaciálne nám. č. 7, **2/ Ministerstvu pre správu a privatizáciu národného majetku Slovenskej republiky**, naposledy so sídlom v Bratislave, Drieňová č. 24, **3/ I. spol. s r.o.**, so sídlom v B., zastúpenej JUDr. L., advokátom so sídlom v B., **4/ Bytovému podniku Mestskej časti B.**, naposledy so sídlom v B., **5/ Slovenskej republiky**, v mene ktorej koná Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Drieňová č. 24 a **6/ Fondu národného majetku Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Drieňová č. 27, **o neplatnosť dražby**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 11 C 195/94, o dovolaní žalovanej 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. októbra 2006 sp.zn. 4 Co 34/05 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25. októbra 2006 sp.zn. 4 Co 34/05, okrem výroku o potvrdení rozsudku súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa žalovaných 4/ a 6/, **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava I (pôvodne Obvodnom súde Bratislava 1) 15.12.1994 sa žalobca domáhal voči žalovaným určenia neplatnosti dražby prevádzkovej jednotky označenej ako „F.“ na P. v B. Zároveň sa voči žalovaným 2/, 3/ 5/ a 6/ domáhal aj zaplata sumy 1 008 413,05 Sk (33 473,18 EUR) predstavujúcej zaplatenú kúpnu cenu vydraženej prevádzkovej jednotky a kúpnu cenu zásob. Neplatnosť dražby odôvodnil tým, že i keď prevádzka fotolaboratória bola umiestnená v nebytovom priestore vo výmere X. m², v rozpore so zákonom bola v karte prevádzkovej jednotky uvedená výmera

tohto priestoru len X. m², v dôsledku čoho s ním vlastník nebytového priestoru, resp. jeho správca, odmietol uzavrieť zmluvu o nájme v rozsahu pôvodnej užívacej výmery.

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 29. mája 2000 č.k. 11 C 195/94-108 konanie voči žalovanej 1/ zastavil a voči žalovaným 2/ až 6/ žalobu zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej 3/ náhradu trov konania 35 028,-- Sk (1162,72 EUR) a žalovanému 4/ 25 424,-- Sk (843,92 EUR) na účet ich zástupcov do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zastavenie konania voči žalovanej 1/ odôvodnil nedostatkom spôsobilosti byť účastníkom konania na strane tohto subjektu a zamietnutie žaloby voči ostatným žalovaným platnosťou dražby. Vyslovil názor, že nebytový priestor nebol súčasťou prevádzkovej jednotky a teda ani predmetom dražby, preto údaj o jeho výmere (výmere podlahovej plochy) nemohol mať vplyv na platnosť dražby ako takej.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací na odvolanie žalobcu rozsudkom z 25. októbra 2006 sp.zn. 4 Co 34/05 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom zamietajúcom výroku (vo vzťahu k žalovaným 2/ a 3/) zmenil tak, že určil neplatnosť dražby prevádzkovej jednotky „F.“ na P.v B., uskutočnenej 15.12.1991, a v časti týkajúcej sa žalovaných 4/ a 6/ prvostupňový rozsudok potvrdil. V časti týkajúcej sa žalovanej 5/ pripustil späťvzatie žaloby, napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil. Napokon rozhodol aj o zrušení prvostupňového rozsudku v časti týkajúcej sa plnenia v sume 1 008 413,05 Sk a o vrátení veci prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Určenie neplatnosti dražby vo vzťahu k žalovaným 2/ a 3/ odôvodnil výsledkami vykonaného dokazovania, z ktorého vyvodil záver, že žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, že do dražby bola v rozpore so zákonom zaradená neúplná prevádzková jednotka, pri ktorej nebola rešpektovaná jej kompaktnosť a technologická náväznosť, a že žalobca bol uvedený do omylu nesprávne poskytnutou informáciou pri ohliadke prevádzkovej jednotky o jej mieste a výmere nebytového priestoru, v ktorom bola umiestnená (v karte prevádzkovej jednotky bolo uvedené, že sa nachádza na P. v B. a aj ohliadka bola vykonaná zo vstupom cez vchod na tejto ulici, no v karte uvedená výmera nebytového priestoru X. m² zodpovedala prevádzkovej jednotke so vstupom z B. v B. cez tzv. zadný vchod). Potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa o zamietnutí žaloby voči žalovaným 4/ a 6/ odôvodnil nedostatkom ich pasívnej legitímácie v konaní a zrušenie tohto rozsudku v časti o žalované peňažné plnenie potrebou vykonania ďalších dôkazov. O zrušení prvostupňového rozsudku

a zastavení konania vo vzťahu k žalovanej 5/ rozhodol v dôsledku pripustenia späťvzatia žaloby voči nej.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná 3/. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu vo výroku o neplatnosti dražby zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vyčítala odvolaciemu súdu nesprávne právne posúdenie veci. Poukazovala na to, že žalobca nemal naliehavý právny záujem na žiadanom určení, lebo určením neplatnosti dražby by sa jeho právne postavenie nezmenilo. Namietala tiež nedostatok svojej pasívnej legitímácie v konaní, pretože dražbu organizovali príslušné orgány republiky a okrem toho nie je ani právnym nástupcom bývalých K. služieb, š.p., resp. neskôr K. služieb mestského podniku B..

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol tento mimoriadny opravný prostriedok ako neopodstatnený zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníčkou konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. možno dovolanie odôvodniť len niektorým alebo niektorými z dôvodov taxatívne v ňom určených. Z obsahu dovolania v predmetnej veci vyplýva, že dovolateľka uplatnila dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p., t.j. že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, ku ktorému môže dôjsť buď použitím iného právneho predpisu, než ktorý mal byť správne použitý, alebo síce aplikáciou správneho právneho predpisu, ale jeho nesprávnym výkladom. Uvedený dovolací dôvod v tejto veci je daný.

Dovoláním bol napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu o určení neplatnosti dražby vykonanej postupom podľa zákona č. 427/1990 Zb. o prevode vlastníctva štátu k niektorým veciam na iné právnické alebo fyzické osoby (ďalej len „zákon

č. 427/1990 Zb.“). Posúdenie uplatneného určovacieho nároku vyžadovalo v prvom rade riešiť otázku pasívnej legitímácie označených žalovaných, teda aj žalovanej 3/.

Zákon č. 427/1990 Zb. ustanovil podmienky, za ktorých bolo možné previesť vlastníctvo štátu k niektorým veciam, ku ktorým mali k 1. novembru 1990 právo hospodárenia štátne podniky, rozpočtové a príspevkové organizácie a národné výbory (ďalej len „organizácie“) na určené fyzické alebo právnické osoby. Predmetom prevodu podľa tohto zákona mohli byť hnutelné a nehnuteľné veci, ktoré ako majetková podstata prevádzkových častí organizácií pôsobiacich v oblasti obchodu, služieb a inej než poľnohospodárskej výroby tvorili alebo mohli tvoriť súbor, ktorý bol ucelenou hospodárskou alebo majetkovou jednotkou (prevádzkovou jednotkou). V zmysle § 4 tohto zákona organizácie predávali prevádzkové jednotky vo verejnej dražbe, ktorú organizovali príslušné orgány Slovenskej republiky. Tieto orgány mali vyhotoviť a potvrdiť zoznamy prevádzkových jednotiek ponúknutých na predaj. Zákonom SNR č. 474/1990 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky vo veciach prevodov vlastníctva štátu k niektorým veciam na iné právnické alebo fyzické osoby bolo stanovené, že v uvedených veciach je príslušné Ministerstvo pre správu a privatizáciu národného majetku Slovenskej republiky a komisie pre privatizáciu národného majetku.

Dražbu v zmysle zákona č. 427/1990 Zb. bolo treba považovať za spôsob uzavretia zmluvy, teda za obojstranný právny úkon zložený z dvoch vzájomných a obsahovo zhodných prejavov vôle dvoch strán, pričom dražbou dochádzalo k úplatnému prevodu vecí vo vlastníctve štátu. Právny vzťah vzniklý na základe tohto zákona bol vzťahom súkromnoprávnym. Vlastníctvo nadobúdané vo verejnej dražbe sa uskutočňovalo prijatím ponuky, teda zmluvou, kde štát bol len stranou a kde príklep bol akceptáciou ponuky. Rozhodovanie štátu podľa tohto privatizačného predpisu o vyhotovení zoznamu prevádzkových jednotiek zaradených do verejnej dražby nebolo rozhodovaním štátu ako nositeľa verejnej moci, ale rozhodovaním štátu ako doterajšieho vlastníka majetku o tom, akým spôsobom s ním naloží. Štát podľa uvedeného zákona vystupoval ako vlastník a so svojím vlastníctvom disponoval v rámci súkromnoprávneho vzťahu. Vzhľadom na to, že orgány štátu v súvislosti s organizovaním dražby v zmysle zákona č. 427/1990 Zb. len vykonávali pôsobnosť zverenú im zákonom v mene štátu ako účastníka súkromnoprávneho vzťahu, neprichádzala do úvahy ich pasívna legitímácia v konaní o určenie neplatnosti dražby vykonanej podľa tohto zákona. Rovnako nebola daná ani pasívna legitímácia organizácie,

ktorá majetok vydražovala, pretože tá s vecami v štátnom vlastníctve iba hospodárila a sama subjektom vlastníckeho práva nebola. Pasívne legitimovaným subjektom v takomto spore mohol byť len štát ako účastník právneho úkonu, teda ako strana zmluvy uzatváranej formou verejnej dražby.

V preskúmvanej veci bolo zo zisteného skutkového stavu zrejmé, že právny predchodca žalovanej 3/, ktorým boli K. služby, štátny podnik B., resp. neskôr K. služby, mestský podnik B., boli organizáciou, ktorej prevádzková jednotka bola predmetom dražby a ktorá mala k veciam tvoriacim prevádzkovú jednotku len právo hospodárenia. Účastníkom zmluvy uzatváranej formou verejnej dražby bol okrem vydražiteľa štát ako vlastník prevádzaných vecí. Žalovaná 3/ preto nebola v konaní pasívne legitimovaná. Odvolací súd v dôsledku nesprávneho riešenia tejto otázky nesprávne určil neplatnosť dražby aj voči tejto žalovanej.

So zreteľom na uvedené dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v zmeňujúcom výroku o určení neplatnosti dražby pre nesprávne právne posúdenie veci v otázke pasívnej legitimácie, vrátane súvisiaceho zrušujúceho výroku týkajúceho sa uplatneného nároku na zaplatenie 1 008 413,05 Sk, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.). I keď v zmeňujúcom výroku bola určená neplatnosť dražby nielen voči žalovanej 3/, ale aj voči žalovanému 2/, ktorý dovolanie nepodal a ani podať nemohol, pretože v priebehu konania zanikol, dovolací súd v záujme odstránenia tejto zmätočnosti zrušil celý zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu. Zároveň s prihliadnutím na účel občianskeho súdneho konania, ktorým je zabezpečenie spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov, zrušil rozsudok odvolacieho súdu aj vo výroku, ktorým bolo pripustené späťvzatie žaloby voči žalovanej 5/ (teda voči štátu) a ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvého stupňa a zastavené konanie voči tejto žalovanej. V nadväznosti na právny názor dovolacieho súdu o pasívnej legitimácii štátu v konaní o určení neplatnosti dražby prevádzkovej jednotky treba aj tento výrok, inak dovolaním nenapadnutý, považovať za závislý v zmysle § 242 ods. 2 písm.b/ O.s.p. Takýto výklad uvedeného ustanovenia, umožňujúci zrušenie uvedeného výroku, je odôvodnený aj tým, že procesný úkon žalobcu spočívajúci v späťvzatí žaloby o nároku na náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. proti štátu za situácie, keď takto vymedzený nárok žalobou uplatnený nebol a bez jej zmeny sa ani predmetom konania nemohol stať, bol dôsledkom nesplnenia poučovacej povinnosti odvolacieho súdu o neúčinnosti takéhoto úkonu. Zrušením rozsudku odvolacieho súdu a vrátením veci na ďalšie

konanie aj v tejto časti sa vytvorí priestor pre spravodlivé rozhodnutie vo veci, čo zodpovedá už uvedenému účelu občianskeho súdneho konania naplňajúceho princíp materiálneho právneho štátu.

Dovolací súd považuje za potrebné dodať, že sa inak stotožňuje s právnym záverom odvolacieho súdu o neplatnosti dražby označenej prevádzkovej jednotky pre rozpor so zákonom č. 427/1990 Zb. Skutkové zistenia vyplývajúce z vykonaného dokazovania, z ktorých odvolací súd vychádzal, a na ktoré dovolací súd v podrobnostiach poukazuje, tento záver umožňovali. Predmetom prevodu podľa označeného zákona, ako už bolo uvedené, mohli byť totiž len súbory vecí tvoriace prevádzkovú jednotku, teda ucelenú hospodársku a majetkovú jednotku, umožňujúcu ich funkčné využitie pre účely obchodu, služieb a inej než poľnohospodárskej výroby.

V ďalšom konaní odvolací súd opätovne rozhodne o odvolaní žalobcu proti rozsudku súdu prvého stupňa vo vzťahu k žalovanému 2/ (v konaní bude pokračovať s jeho právnym nástupcom), žalovanej 3/ a žalovanej 5/ (voči žalovanej 1/ bolo konanie právoplatne zastavené a voči žalovaným 4/ a 6/ bol rozsudok súdu prvého stupňa o zamietnutí žaloby odvolacím súdom potvrdený, pričom tento výrok nebol dovolaním napadnutý a ani rozhodnutím o dovolaní dotknutý). V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania ako i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 posledná veta O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. marca 2009

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová